

NATIONALPARK MOLS BJERGER
 Til gavn for naturen og glæde for mennesket

Velkommen i et markant istidslandskab med varieret og sjælden natur.

I dette levende landskab har vi mennesker været i årtusinder og sat vores præg. Derfor emmer området af kulturhistorie.

God opdagelsesrejse!

OPHOLD OG FÆRDELSEL:

Nationalparken består af både offentlige og privat ejede arealer med forskellige opholdsregler.

Offentlige arealer: Ophold og færdsel må ske døgnet rundt. Det er tilladt at gå i hele området, også uden for stierne.

Private arealer: Ophold og færdsel til fods og på cykel er tilladt på veje og tydelige stier. Ophold og færdsel til fods er tilladt på stranden.

Generelt: Hunde skal føres i snor. Cykling på MTB er kun tilladt på stier egnet til almindelig cykel.

Færdsel på dyrkede arealer eller indhegnede dyrfolde er ikke tilladt. Hvis leddet er åbent, eller der er opsat stenter eller låger, er det dog tilladt at gå her.

UDFLUGTSMÅL

- 1 Kalø Slotsruin** Den lille halve kilometer ud ad dæmningen til den legendariske slotsruin er samtidig en rejse på godt 700 år tilbage til Kong Erik Menveds storhedstid. Efter et bondeoprør i år 1313 tvang kongen bønderne til at opføre fire borge i Jylland - Kalø er den største.
- 2 Hestehave Skov** Et net af stier fører rundt i den gamle skov med kystskrænter med troldetræer. Fugletårn med udsigt over Følle Bund.
- 3 Ringelmose Skov** Vandspejlet står stille under bøgen, men fra bunden springer Tobias Kilde, der ifølge gamle overleveringer kan kure øjensygdom. Skoven går fra Kalø Gods til kysten.
- 4 Bregnet Kirke** Middelalderkirke med udsmykning af Arne Haugen Sørensen. Fra kirken storslået udsigt over Kalø Vig.
- 5 Nappedam Lystbådehavn** I år 1874-1935 sejlede der skibe mellem Aarhus og Ebeltoft. Nappedam var en af anløbsbroerne. Badebro på ydersiden af molen mod vest.
- 6 Besøgscenter Karlsladen** Oplev udstilling om Kalø Slot og områdets natur og kultur. Den imponerende bindingsværksbygning var tidligere ladegård under Kalø Slot.
- 7 Jagtslottet** Fra stenbænken på slottets bagside er der udsigt til Ringelmose Skov og Kalø Slotsruin. Jagtslottet (opført 1898-99) huser i dag Sekretariatet for Nationalpark Mols Bjerger.
- 8 Agri Bavnehøj** Med sine 137 m.o.h. det højeste punkt i Mols Bjerger med udsigt over kuperet istidslandskab.
- 9 Aarhus Plantage** Markante dødishuller. Det er imponerende fordybninger i landskabet skabt af langsomt smeltende is fra gletsjerbrud.
- 10 Stabelhøjene** Trampestier fører over markerne til toppe 133 og 135 m.o.h. Der er udsigt over den istidsskabte Kalø Vig fra storhøjene fra bronzealderen.
- 11 Naturcenter Syddjurs** Pandekager på bål og ture på mountainbike. Naturcentret har mange tilbud. Herfra kan du desuden tage på opdagelse som naturdeaktiv med opgaver og grej fra selvbetjeningsstationen "På sporet af Nationalparken".
- 12 Porskær Stenhus** Landets største stendysse fra bondestenalderen ca. 3.300 år f.Kr. Dyssen har en 11,5 tons tung flækket dæksten, hvis anden halvdel på 19 tons ligger på Grovelgård-dyssen ca. 2 kilometer derfra.
- 13 Molslaboratoriet** Oplev nattens sommerfugle sværme mod lyslokketavlen på dette feltlaboratorium ejet af Naturhistorisk Museum Aarhus. Herfra er der ofte gratis guidede naturture - og desuden oplevelsesstationen "På sporet af Nationalparken" (se 11)
- 14 Besøgscenter Øvre Strandkær** Udstilling om områdets natur og kultur, især planter, dyr og geologi. Her er indendørs madpakkerum og "På sporet af Nationalparken" (se 11).
- 15 Tremosegård** Dødishul med sø i bunden. Stedet er oplagt til frokost i det grønne i læ for vej og vind. Her er plads til mange mennesker ved de opstillede borde-/bænkesæt.
- 16 Tinghulen** 30-35 meter dybt kraterlignende hul, som er et af de største ikke-vandfyldte dødishuller i Mols Bjerger.
- 17 Trehøje** Fra bronzealderens Trehøje 127 m.o.h. er der 360 graders panoramaudsigt fra Aarhus til Ebeltoft og kig til fire vige: Kalø, Begtrup, Knebel og Ebeltoft.
- 18 Skovbjerg** Urskov. Ikke helt, men tæt på. En gulplet-rute fører dig rundt i skoven. Her har aldrig været opdyrket, så her er egeskov på rester af oprindeligt egekrat.
- 19 DGI Karpenhøj** Her er bl.a. madpakkeområde, grej-bank og udleje af mountainbikes og havkajakker. Udsigten fra toppen af landskabet er helt enestående.
- 20 Fuglsø Strand** Dasetid på sandstranden under statelige skrænter og en tur ud på Danmarks første undervandsaktivitetsbane, hvor både snorkeldykkere og frisvømmere kan få nye udfordringer.
- 21 Dragsmur** Navnet "draget" stammer fra vikingetiden, hvor man trak (drog) skibene over den smalle landtange, der forbinder Mols og Helgenæs. Her er også resterne af General Ryes skanser fra Treårskrigen mod Tyskland (1848-51).
- 22 Femmøller By** En rigtig mølleby med oprindeligt fem møller. I dag eksisterer fire mølledamme stadig. Fra p-pladsen over for Femmøller Efterskole fører en gulplet-rute ind i Mols Bjerger.
- 23 Egil Fischers Ferieby** Den kendte arkitekt Egil Fischer skabte i 1920'erne landets første fuldstændige ferieby. Nyd en spadseretur i den historiske ferieby, eventuelt med start fra den først opførte bygning, Molskroen.
- 24 Ørnbjerg Mølle** Dybt inde i skovdyllen drejer det store vandhjul stille rundt. Her har været mølle siden 1500-tallet. Herfra udgår flere vandruter.
- 25 Egsmark Plantage** Udsigt fra bunden af plantagen til kystskrænter efterladt inde i landet, da stenelshavet trak sig tilbage til nutidens kystlinje. Demonstrationsplantage med oplysning om plantingsagen og træsorter.
- 26 Ebeltoft Søkbøstad** med charmerende bymidte med bindingsværk, stokroser og toppede brosten. Her står Det Gamle Rådhus, som er kendt viden om. Nyd også det autentiske havnemiljø, museumsbesøg, shopping af lokalt håndværk og lokale fødevarer.
- 27 Ahl Hage** Sandstrand og soppevand og oplagt til en stille gåtur krydret med udsigt til Mols Bjerger. Gulplet-rute. Handikapvenlig.
- 28 Tolløkke Skov** Gammel skov med hundredeårige bøgetræer med gammeldags graffiti - her var mormor og morfar til bal og ridsede deres navne i bark.
- 29 Bjørnkær/Egedal Skovene** Yngre skove tæt ved byen med indhegnet hundeskov.
- 30 Ebeltoft Færgelund** Moderne færgelund med forbindelse til Sjælland og kyster med et rigt fugleliv. Nordvest for havnen ligger blottede kystklinter, hvor istidens fremstød kan aflæses i aflejringerne.
- 31 Øer Havn** Eneste havn i Danmark, der tilsæjles gennem en sluse. Øer Maritime Ferieby, tegnet af Friis og Moltke, ligger på øer i et kunstigt anlæg havnebassin.
- 32 Gåsehage** Den sydligste spids af Hasnæshalvøen, også kaldet Ebeltoft Halvø, er Gåsehage. Kysterne her er et eldorado for vade- og trækfugle på jagt efter muslinger og krebsdyr i det lave vand.
- 33 Dråby Kirke** Oprindeligt en sømandskirke, de ældste bygningsdele er fra 1200-tallet. Kirken er siden udbygget i gotisk stil. Kirkens anseelige størrelse har givet den tilnavnet Molslandets Domkirke.
- 34 Stubbe Sø** Måske du får et glimt af havørn fra fugletårnet (skiltning ved Stubbe Søvej tæt på Stubbe Bro), eller fra de slyngede stier i Fuglevarnsfondens reservat (Agertoften 16, Gravlev, 8400 Ebeltoft). Søen er et vandfyldt dødishul.
- 35 Gravlevstien** Herfra er der kig til eksotisk savanne med giraf, zebra og gnu. Den otte kilometer lange jernbanesti går gennem varieret landskab - og forbi den zoologiske have Ree Park - Ebeltoft Safari.
- 36 Jernhatten** Enestående udsigt over havet til øen Hjelm fra den 49 meter høje klint.
- 37 Rugård Klint** Find sten fra fremmede kyster og forsteninger på stranden. Langs Sønderskoven skrider undergrunden af moræneler ganske langsomt ud mod kysten og transporterer klumper af grøn skovbund med anemoner og høje bøgetræer ud i havet.
- 38 Sletterhage** På det sydligste punkt af Helgenæs blinker fyret (opført i år 1894). Fra fyret, 16 meter oppe, er udsigten mageløs.

GÅ IKKE GLIP AF

KALØ SLOTSRUIN med middelaldervej ud i vigen til den plet, hvor Kalø Slot engang stod, og hvor dansk historie har udspiilet sig.

AGRI BAVNEHØJ og ikoniske **TREHØJE** med 360 graders panoramaudsigt over nationalparkens kuperede istidslandskab.

Købstaden **EBELTOFT** med sin charmerende bymidte og levende havne.

ØRNBERG MØLLE med rislende vand og vandrestier i skovdyb.

JERNHATTEN med stejl opstigning til svimlende havudsigt i et landskab af en anden verden.

Prøv også Nationalparkens apps:
 Nationalpark Mols Bjerger
 - din guide til naturoplevelser i nationalparken.

Kalø Slotsruin
 - en historisk rekonstruktion af Kalø Slot i 3D.

Download gratis fra Google Play eller AppStore.

ISENS STOPPESTED

Is og vand har over millioner af år skabt landskabet i Nationalpark Mols Bjerge. Helt særligt er det, at gletsjerne under det seneste isfremstød for ca. 18.000 år siden stoppede netop i nationalparkområdet. Istunger havde skåret sig ind i landet og skabt Kalø Vig og Ebeltoft Vig. Da isen nu trak sig tilbage, stod langstrakte buede bakker rundt om vigene. Disse såkaldte randmoræner består af det materiale, isen skubbede foran sig. Blokke af is var også knækket af og lå efterladte og smeltende. Det skabte de markante lavninger i landskabet, kaldet dødsduller. Sten fra fjerne egne er også vidnesbyrd om isens rejse.

FREDET NATUR I SÆRKLASSE

Langt oppe over gumlende kvæg svæver en rød glente. En blå sommerfugl flakser hen over et solrigt overdrev. Et grønt markfirben piler gennem sand. Dramatiske kystskrænter, troldeskov, havørn og vilde orkideer. Nationalpark Mols Bjerger natur er uhyre mangfoldig. I en klasse for sig er de store sammenhængende naturområder med særlige og truede arter. EU har lavet en liste med ca. 200 bevaringsværdige naturtyper, kaldet habitatområder, cirka 60 af de naturtyper er at finde i Danmark – og ikke mindre end 40 af dem i nationalparken.

ET LEVENDE LANDSKAB

Disen letter over vigen. Frem toner en rød ruin fra en fjern fortid. Det er den mere end 700 år gamle Kalø Slotsruin, som Kong Erik Menved i modsvar på et bondeoprør lod tvangsopføre. Kalø Slotsruin er den mest besøgte lokalitet i Nationalpark Mols Bjerger. Alle steder i nationalparken er der dog spor efter mennesket – og det er oplagt at tage på opdagelse i det levende landskab. Her er for eksempel bronzealderhøje - mest kendt er ikoniske Trehøje – møller og molbohistorier, og købstaden Ebeltoft har en velbevaret bymidte med næsten magnetisk tiltrækningskraft på turister.

LOKKENDE UDELIV

Elsker du at trave eller at cykle i landskaber, hvor øjet aldrig bliver træt af at se? Der er rig mulighed for at nyde udelivet i Nationalpark Mols Bjerger. Her kan du fiske, bade, sejle i havkajak og snorkeldykke, eller du kan ride, løbe motions- eller ekstremløb, svæve i paraglider, stå på langrendsski og sove i shelter – kun fantasien sætter grænser. På www.nationalparkmolsbjerger.dk finder du et interaktivt kort og info om forskellige aktiviteter. Her kan du også læse om oplevelsesstationerne "På sporet af Nationalparken", der indeholder vejledninger og udstyr til særlige ture på egen hånd.

UNIKKE MOLS BJERGE

I hjertet af Nationalparken hæver det lyngklædte Mols Bjerger sig højt over landskabet. Takket være fredninger er det særprægede istidslandskab bevaret som ét samlet naturområde. Her er høje toppe med 360 graders panoramaudsigt og dybe dale. På solrige overdrev går græssende kvæg og får som et led i naturplejen. Hvor der er åbne låger, er det tilladt at gå ind til dyrene. Bjergene er hot-spot for sommerfugle, og de tørre sandede bakker huser sjældne arter som for eksempel det fredede markfirben. Et fint net af stier gør det nemt at bevæge sig i bjergene til fods, til hest eller på cykel.

- SIGNATURFORKLARING**
- Sti
 - Vandrute
 - ... Cykelsti
 - Asfaltvej
 - Grusvej
 - Hede - overdrev
 - Skov
 - Mark - overdrev
 - By - sommerhuse
 - P Parkering
 - ♿ Toilet
 - ☀ Badestrand
 - 🏠 Besøgscenter
 - 🚐 Hestetrailerplads
 - 🏊 Snorkling
 - 🗿 Udsigtspunkt
 - 🚚 Anbefalet busvej
 - 🏠 Shelterplads
 - 🏠 Lejrplads (skal bestilles)
 - 1 Udflugtsmål (se kortets anden side)
 - 1 Låge numre.
- VANDRUTER:**
- 1 Naturcenter Syddjurs, 1 km.
 - 2 Femmøllerstien, 1,5 km.
 - 3 Egil Fichers Mindepark, 2,5 km.
 - 4 Stabelhøjene, 1 km.
 - 5 Agri Bavnehøj, 2,5 km / 5 km.
 - 6 Den Italienske Sti, 3,5 km. (*rød markering i terræn)
 - 7 Strandkærstien, 3,4 km. (*blå markering i terræn)
 - 8 Staldstien, 4 km.
 - 9 Knebel Plantage, 2,5 til 4 km.
 - 10 Helligkildestien, 4,8 km.
 - 11 Skovbjerg, 1 km.
 - 12 Toggerbostien, 5 km.
 - 13 Fuglsø Hede, 2,5 km.
 - 14 Karpenhøj, 2 km.